

ГЕРОЙСЬКА ПІСНЯ ЗДАВНА ПАТРІОТИЗМОМ СЛАВНА

Цій життєвій істині сповна відповідає фестиваль патріотичної української пісні «Червона калина», який вдруге проходить у селищі Млинів і який цьогоріч на диво гарно подивував глядацький люд як талановитими виконавцями, так і дивовижними творами. Прикметно також, що серед цих козацьких та повстанських мотивів чуйно достукалися до людських сердець і ті, які зовсім недавно були записані із вуст старожилів і вперше з'явилися на світ.

Із забуття – до кожного серця

Символічною спонукою до Млинівського фестивалю «Червона калина» можна вважати один з перших на теренах України (а можливо й перший) масштабний збірник повстанських пісень, видрукований у Млинівській районній друкарні (1991 рік). Тоді 3-тисячний наклад розійшовся буквально за місяць, і він належно втамував тодішній «голод» на національну патріотичну пісню, а заодно поповнив мистецький репертуар багатьох художніх колективів. А ще більше, вочевидь, відтоді, із зламу дев'яностих років минулого століття, пробудилося фольклорне джерело патріотичних пісень. Зокрема, на Млинівщині під час декількох народознавчих експедицій було записано низку пісень, пов'язаних з національно-визвольним рухом, які незалежна Україна, по суті, почула вперше. Особливо у даному сенсі вирізнялася справжня хранителька давньої української пісні, старожителька села Перемилівка Марія Санжар. У її пам'яті вкарбувалося декілька сотень мотивів. Ще більше – майже півтисячі куплетів – Марія Савіна разом із вдосельчанками записала у два томи зшитки. Але найважливіше, що просвітянка своїм святим обов'язком вважала навчити сучасників колишнім патріотичним пісням.

Благословив цей творчий захід керівник Рівненської єпархії УПЦ КП митрополит Рівненський та Острозький Євсевій. Він, зокрема, заклав берегти пам'ять свого родоводу, духовні традиції і надбання передавати від покоління до покоління, бо ключ до їх розуміння і пошани – у серці кожного широкого українця.

Голова облдержадміністрації Віктор Матчук наголосив, що переповнений зал районного центру дозволив – яскраве свідчення того, що люди прагнуть почути пісні, які не витравили за десятиліття ні тюрми, ні заслання, ні Сибір, які надихають, возвеличують. Маємо пам'ятати те, що нас примушували забути. Відбудовані Батурин, Чигирин свідчать, що Україна відроджує святині, які були оплотом національного духу, а на крилах стрілецьких, повстанських пісень повертається звияга тих, хто кров проливав і життя віддав «за Україну, її волю, за честь, за славу, за народ!». І повірте, щеміла душа від отих простих, але щирих і величних слів.

Потішили люд Заслужений працівник культури України Вадим Балас зі своїм пісенним побратимом Григорієм Шумельчуком, Володимир Грабовський і Микола Левчинський з Торговиці, член Національної спілки кобзарів України Сергій Єсіпов, хор «Благовіст» з Острожця, двоє чоловічі і жіночі групи, чоловічий ансамбль районного центру дозволив. Своєрідною благодотворною оазою у пісенному морі стала «Кленова балада», яку донесли до серцець слухачів Ольга Варварук та Марко Ліщук. Цьому родинному дуєту дісталася чи найпотужніша порція оплесків.

Окрасою фестивалю став виступ народного аматорського колективу села Івачків Миротинської сільради Здолбунівського району, а творче відгалуження цього колективу – квартет «Гомін» (на фото ліворуч) виконав в'язанку повстанських пісень.

До душі прийшли і пісня Світлани Осипчук та Наталії Воробей із Хорупаня, герої якої за Україну «муки тяжкі терпів».

Зазвичай у повстанських піснях вирує героїчний дух, а скорбота,

сум, трагізм перегукуються зі світлою надією на майбуття. Повстанська пісня – це скарб, із яким у душу вселяється обшар звиягати і тонкий ліризм, який лікує і облагороджує українську душу. Якраз це підтверджували пісні у виконанні дитячого хору «Надія» Свято-Покровського храму, аматорів сцени із Привітного, тріо із райцентру у складі Юлії Гришиної, Катерини Наконечної та Ольги Варварук, Наталії Воробей із Хорупаня, хору «Покрова» Свято-Покровської церкви.

Степан Павлюк разом із головами районної ради і райдержадміністрації Валерієм Шинкарем і Володимиром Кислюком вручили дипломи учасникам фестивалю (на фото праворуч)...

«Червона калина» розширює межі

- Загалом можна відзначити самотність, ширість, прояв душі кожного учасника цього пісенного дійства, - зазначає заступник голови Млинівської райдержадміністрації Світлана Гасяк, - а лауреатами фестивалю стали сімнадцять колективів та окремих виконавців. Торік на подібному заході районного масштабу увага головним чином була приділена повстанським мотивам. Цьогоріч організатори фестивалю вирішили не обмежувати сценарій лише повстанською тематикою. Отож, нині до повстанських долучилися козацькі, січові, стройові та інші мотиви. І воедино вони сплели яскравий національний вінок.

- Нинішній фестиваль «Червона калина» проявив ще одну характерність, - продовжує розмову голова Млинівської райдержадміністрації Володимир Кислюк, - йому уже «тісно» у рамках одного району. Нині у дійстві взяв участь прекрасний народний аматорський колектив із села Івачків Здолбунівського району. І це перший крок до розширення межевих фестивальних рамок. Наразі ж відрядно, що досягнуто головного завдання, покладеного на фестиваль. Це відродження і пропаганда патріотичної пісні. Водночас досягнуто ще однієї мети - залучення обдарованих земляків до творчої діяльності, створення умов для розкриття творчих індивідуальностей, відкриття нових імен та популяризація кращих виконавців.

- Я із задоволенням побував у Млинові на фестивальному дійстві, - резюмує розмову заступник голови Рівненської облдержадміністрації Степан Павлюк, - і зробив однозначний висновок: на цих теренах, здається, навіть діти свої перші кроки роблять у такт національній пісні. Тут справді патріотична пісня передається з покоління у покоління, а подібного роду фестивалі ще більш додають цій естафеті послідовності. Зрештою, саме у таких дійствах вбачається три начала - народне, духовне, національне. Кожне з них оспіване у піснях, оповите легендами, живе у скарбниці народної пам'яті, душі нашого народу. У свою чергу українська пісня увібрала в себе найвиразніше і найкраще з історії: силу нації, її мужність, відвагу, гордість та самопожертву. Отож, наповнюючи наше життя гідними патріотичними піснями, ми долучаємось до славних поколінь наших незалежних, самотутніх предків, ми складаємо їм шану, співаємо славу і водночас даємо присягу вірності ідеалам та символам суверенної України. І саме фестиваль «Червона калина» яскраво продемонстрував таку сув'язь поколінь.

Спогади і пісня – два крила фестивалю

Прикметною ознакою фестивалю стало те, що йому передувала історико-краєзнавча виставка про визначальні віхи минувшини рідного краю. Тут і розповіді про козацькі вольниці та редуті, демонстрація колишнього побуту. А один із куточків організатори виставки – працівники Млинівського краєзнавчого музею присвятили унікальному земляку Василю Кваші, котрий останніх п'ять десятиліть писав спогади про національно-визвольну боротьбу на теренах Волині. Писав потайки до «шухляди», а буквально перед смертю оприлюднив більше тисячі сторінок, насичених спогадами про славу та трагічну українську історію. І передав чотири свої томи спогадів до музейної установи.

Євген ЦИМБАЛЮК, Віталій ТРАСЮК.